

НАСТАВНО-НАУЧНОМ ВЕЋУ
ЕКОНОМСКОГ ФАКУЛТЕТА УНИВЕРЗИТЕТА У КРАГУЈЕВЦУ

Предмет: Извештај Комисије о оцени докторске дисертације

Одлуком Наставно-научног већа Економског факултета Универзитета у Крагујевцу, број 155/XV-5 од 30.01.2019. године и Стручног већа за друштвено-хуманистичке науке Универзитета у Крагујевцу, број IV-02-67/2 од 20.02.2019 године, именовани смо за чланове Комисије за писање Извештаја о оцени докторске дисертације, под насловом „Системи финансирања здравствене заштите у земљама Западног Балкана“ кандидата Владиславе Стојић.

На основу увида и анализе урађене и предате докторске дисертације, Комисија за писање Извештаја о оцени докторске дисертације и за њену јавну одбрану подноси Наставно-научном већу Економског Факултета Универзитета у Крагујевцу следећи

ИЗВЕШТАЈ

1. ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ

1.1. Основни биографски подаци

Владислава Стојић је рођена 08.02.1987. године у Ужицу. Завршила је средњу економску школу у Ужицу. Основне академске студије уписала је школске 2006/07. године на Економском факултету Универзитета у Крагујевцу, смер Рачуноводство и пословне финансије. Школске 2011/12. године завршила је основне академске студије са просечном оценом 8.15. Дипломирала је излажући завршни рад из наставног предмета Микроекономија под насловом „Управљање профитом у функцији унапређења рентабилности предузећа“.

Након дипломирања уписала је мастер академске студије на Економском факултету Универзитета у Крагујевцу на студијском програму Економија. Мастер студије је завршила у децембру 2013. године са просечном оценом 9.60.

Докторске студије на Економском факултету Универзитета у Крагујевцу уписала је у децембру 2015. године на смеру Макроекономија. Објавила је шест радова категорије

M20 и осам радова категорије M50. Такође је публиковала шест радова на међународним конференцијама.

На Економском факултету Универзитета у Београду одслушала је курсеве „Примена програма СПСС у анализи података“ и „Статистички софтвер СПСС (пословни ниво)“. Поседује Сертификат о знању енглеског језика. Била је учесник многих радионица у организацији Београдске отворене школе.

Од јула 2012. до јануара 2013. године радила је у Дому здравља Крагујевац као референт финансијске оперативе. Од јануара 2013. године до октобра 2014. године радила је у филијали Агенције за приватизацију у Крагујевцу као самостални стручни сарадник. Од октобра 2014. године радила је као сарадник у настави на Факултету медицинских наука Универзитета у Крагујевцу. У јануару 2016. године је изабрана за асистента у настави. Од 2015. године учесник је на пројекту Министарства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије „Примена биомедицинског инжењеринга у преклиничкој и клиничкој пракси“ III 41007.

1.2. Научно-истраживачки рад

Паралелно са наставним активностима, кандидат Владислава Стојић се у свом научно-истраживачком раду бавила проблематиком која припада научној области *Економија*, ужа научна област *Макроекономија*, из које је и тема докторске дисертације.

У досадашњем научно-истраживачком раду, кандидат је објавила следеће ауторске и коауторске радове:

Рад у врхунском међународном часопису (M21):

1. A. Cvetkovic, D. Cvetkovic, **V. Stojic**, N. Zdravkovic, Length of Hospital Stay and Bed Occupancy Rates in Former Yugoslav Republics 1989–2015, *Frontiers in Pharmacology*, 2016, DOI: 10.3389/fphar.2016.00417.

Рад у међународном часопису (M23):

1. **V. Stojić**, J. Eraković, N. Eraković, Indicators of the effectiveness of the health care financing system in the Western Balkan countries-critical analyze, *Vojnosanitetski pregled*, 2020; 00(46-46), <https://doi.org/10.2298/VSP191107046S>.

Рад у часопису међународног значаја верификован посебном одлуком Министарства (M24):

1. M. Dimitrijevic, **V. Stojic**, Impact of agricultural advisory service on development of agricultural production, *Ekonomika poljoprivrede*, 2019; 66(2):617-634.
2. **V. Stojic**, M. Dimitrijevic, Consumers' intentions to use of organically produced food in the Sumadija region, *Ekonomika poljoprivrede*, 2020; 67(1):253-267.

Рад у водећим часописима од националног значаја (M51):

1. A. Nikolic, B. Vekic, **V. Stojic**, The education of employees as a motivation factor in the management of clinical center of Serbia, *Serbian Journal of Experimental and Clinical Research*, in press, DOI:10.2478 /sjecr-2018-0027.

2. ПРИКАЗ СТРУКТУРЕ И САДРЖАЈ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

2.1 Основни подаци о докторској дисертацији

Докторска дисертација кандидата **Владиславе Стојић** под насловом „**Системи финансирања здравствене заштите у земљама Западног Балкана**“ написана је на IX+227 страна шампаног текста, формата А4, стандардног прореда и величине слова. Поред уобичајених елемената као што су: Апстракт (на српском и енглеском језику, две стране), Списак слика (једна страна), Списак табела (једна страна), Списак графикона (једна страна), Увод (седам страна), Закључак (четири стране) и Литература (девет страна), докторска дисертација садржи четири логично повезана дела: Први део – *Карактеристике система здравствене заштите* (36 страна), Други део - *Концепт финансирања система здравствене заштите у развијеним земљама*(88 страна), Трећи део - *Финансирање система здравствене заштите у земљама Западног Балкана* (61 страна), Четврти део - *Анализа утицаја система финансирања на ефикасност и квалитет здравствене заштите у земљама Западног Балкана* (46 страна). На списку коришћене литературе налази се 135 извора, претежно на енглеском језику. Поред наведеног, докторска дисертација садржи 7 табела, 19 слика и 21 графикон.

2.2. Предмет, циљеви, хипотезе и истраживачка методологија

Кандидат у докторској дисертацији описује системе здравствене заштите и њихову улогу, као и проценат бруто домаћег производа(БДП) који се издваја за те намене у САД, развијеним земљама ЕУ и земљама Западног Балкана.

Кандидат анализира савремене системе здравствене заштите који се међусобно разликују највећим делом, у методама прикупљања средстава за здравствену заштиту, као и у начинима плаћања даваоца услуга у здравству. Анализа је извршена мерењем ефекта финансирања здравствене заштите на променљиве мерења учинка, као што је број лекара и број медицинских сестара. Такође је анализирано и како променљиве перформансе утичу на квалитет здравственог система, као што је очекивани животни век у одређеној земљи. Индикатори који су коришћени за мерење учинка система здравствене заштите у земљама Западног Балкана су:

- очекивано трајање живота,
- стопа смртности (број умрлих на 1.000 становника),
- број лекара (број лекара на 100.000 становника у свакој од земаља Западног Балкана),
- број медицинских сестара (број медицинских сестара на 100.000 становника у свакој од земаља Западног Балкана),

- капацитет болница (број кревета на 10.000 становника у свакој од земаља Западног Балкана),
- плате здравствених радника (просечна зарада пружаоца здравствених услуга у јавним институцијама) и
- стопа смртности одојчади (број смртних случајева одојчади до годину дана на 1.000 живорођених).

Предмет истраживања је утврђивање разлика између система и концепата финансирања кроз закључке добијене из анализе система финансирања здравствене заштите у земљама Западног Балкана. Кроз сублимацију утисака о системима финансирања здравствене заштите у анализираним земљама може да се сагледа колики утицај методе финансирања здравствене заштите имају на квалитет и перформансе здравственог система.

Основни циљ истраживања у дисертацији јесте идентификација односа између средстава финансирања здравствене заштите, учинка система и квалитета услуга.

Први специфични циљ истраживања односи се на идентификацију односа између износа бруто домаћег производа по глави становника и његовог утицаја на проценат издвајања за здравство по глави становника.

Други специфични циљ истраживања односи се на идентификацију односа између износа издвајања за здравство по глави становника и његовог утицаја на број запослених лекара и медицинских сестара у здравственом систему.

Трећи специфични циљ истраживања односи се на идентификацију односа између капацитета болница као показатеља инфраструктуре система здравствене заштите и утицаја на дужину очекиваног просечног трајања живота становништва.

Четврти специфични циљ истраживања односи се на давање одговара на питање која је разлика између система и концепата финансирања здравствене заштите у земљама Западног Балкана.

У складу са дефинисаним предметомциљевима истраживања основне истраживачке **хипотезе** гласе:

Хипотеза 1: Виши износ бруто домаћег производа по глави становника има позитиван утицај на проценат издвајања за здравство.

Хипотеза 2: Већи износ издвајања за здравство по глави становника има позитиван утицај на већи број запослених лекара и медицинских сестара у здравственом систему.

Хипотеза 3: Боља инфраструктура система здравствене заштите има позитиван утицај на дужину очекиваног просечног трајања живота становништва.

У складу са постављеним предметом истраживања, дефинисаним циљевима истраживања и постављеним истраживачким хипотезама, у докторској дисертацији су коришћене квалитативна и квантитативна методологија истраживања у циљу извођења одговарајућих закључака.

Примена *квалитативне методологије* омогућила је појмовно одређење и описивање основних елемената дефинисаног проблема применом дескриптивне анализе са циљем да се постави теоријска подлога за емпиријску проверу постављених хипотеза. Поступак теоријског одређивања проблема реализован је применом метода анализе и синтезе, уз коришћење иностране, али и доступне домаће литературе која се односи на дефинисану област истраживања. Приказ актуелног стања здравствене заштите у земљама западног Балкана заснован је на подацима из извештаја истраживања спроведених у анализираним државама, као и из других извештаја, саопштења, анализа и публикација. Такође, коришћени су: метод индукције, са циљем да се полазећи од појединачних елемената, апстракцијом и генерализацијом дође до ширих закључака значајних за разумевање анализираног проблема; метод дедукције, у циљу испитивања исправности формулисаних општих закључака њиховом применом на појединачне елементе; метод компарације, са циљем да се на теоријском плану упореде алтернативни ставови који се срећу у релевантној литератури из предметне области.

У оквиру *квантитативне методологије*, у докторској дисертацији су примењени статистичко-економетријски модели коју одговарају дефинисаном предмету и циљу емпиријског истраживања, али и одабраним варијаблама. У истраживању су коришћени секундарни извори података. Статистичка обрада података вршена је уз рачунарску подршку статистичког пакета IBM SPSS Statistics. Подаци су приказани дескриптивно помоћу учесталости и мера варијабилности (варијанса и стандардно одступање).

2.3 Садржај докторске дисертације

У складу са дефинисаним предметом и циљевима истраживања, постављеним истраживачким хипотезама, дефинисан је следећи садржај докторске дисертације:

УВОД

І ДЕО

КАРАКТЕРИСТИКЕ СИСТЕМА ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ

1. СИСТЕМ ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ

- 1.1. Неопходност развијања система здравствене заштите
- 1.2. Историјски развој система здравствене заштите
- 1.3. Концептуалне карактеристике система здравствене заштите
- 1.4. Развој и допринос светске здравствене организације (сзо)
- 1.5. Циљеви система здравствене заштите

2. НИВОИ СИСТЕМА ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ
  - 2.1. Примарни ниво
  - 2.2. Секундарни ниво
  - 2.3. Терцијарни ниво
3. ВРСТЕ НАЦИОНАЛНИХ СИСТЕМА ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ
4. ОСНОВНИ МОДЕЛИ СИСТЕМА ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ
  - 4.1. Бизмарков модел
  - 4.2. Бевериџов модел
  - 4.3. Семашков модел
  - 4.4. Модел приватног здравственог осигурања

II ДЕО

КОНЦЕПТ ФИНАНСИРАЊА СИСТЕМА ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ У РАЗВИЈЕНИМ ЗЕМЉАМА

1. ФИНАНСИРАЊЕ СИСТЕМА ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ
  - 1.1. Карактеристике финансирања система здравствене заштите
  - 1.2. Модел плаћања здравствених услуга
  - 1.3. Финансирање здравствене заштите и одрживост здравствених система
2. МОДЕЛ ФИНАНСИРАЊА СИСТЕМА ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ У
СЈЕДИЊЕНИМ АМЕРИЧКИМ ДРЖАВАМА
  - 2.1. Финансирање здравствене заштите
  - 2.2. Покривеност здравственом заштитом
  - 2.3. Организација финансирања здравствене заштите
  - 2.4. Кључни субјекти управљања здравственим системом
  - 2.5. Главне стратегије за осигурање квалитета здравствене заштите
3. МОДЕЛИ ФИНАНСИРАЊА СИСТЕМА ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ У
ЕВРОПСКОЈ УНИЈИ
  - 3.1. Здравствени систем Велике Британије
  - 3.2. Здравствени систем Немачке
  - 3.3. Здравствени систем Француске
  - 3.4. Здравствени систем Италије
  - 3.5. Здравствени систем Шведске
  - 3.6. Здравствени систем Холандије
4. УПОРЕДНА АНАЛИЗА ФИНАНСИРАЊА СИСТЕМА ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ
У СЈЕДИЊЕНИМ АМЕРИЧКИМ ДРЖАВАМА И ЕВРОПСКОЈ УНИЈИ

III ДЕО
ФИНАНСИРАЊЕ СИСТЕМА ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ У ЗЕМАЉАМА
ЗАПАДНОГ БАЛКАНА

1. ОСНОВНИ ПОДАЦИ О РЕГИОНУ ЗАПАДНОГ БАЛКАНА
2. СТРУКТУРА СИСТЕМА ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ У ЗЕМЉАМА РЕГИОНА
  - 2.1. Албанија
  - 2.2. Босна и херцеговина
  - 2.3. Црна гора
  - 2.4. Македонија
  - 2.5. Србија
3. ИНДИКАТОРИ ЕФИКАСНОСТИ СИСТЕМА ФИНАНСИРАЊА ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ У ЗЕМЉАМА РЕГИОНА
  - 3.1. Бруто домаћи производ и бруто домаћи производ по глави становника
  - 3.2. Издајање за здравство и издајање за здравство по глави становника
  - 3.3. Структура укупних трошкова за здравствену заштиту
4. ИНДИКАТОРИ КВАЛИТЕТА ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ У ЗЕМЉАМА РЕГИОНА
  - 4.1. Очекивано трајање живота
    - 4.2. Стопа смртности
    - 4.3. Број лекара
  - 4.4. Број медицинских сестара
    - 4.5. Капацитет болница
  - 4.6. Плате здравствених радника
  - 4.7. Стопа смртности одојчади

IV ДЕО
АНАЛИЗА УТИЦАЈА СИСТЕМА ФИНАНСИРАЊА НА ЕФИКАСНОСТ И
КВАЛИТЕТ ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ У ЗЕМЉАМА ЗАПАДНОГ
БАЛКАНА

1. УТВРЂИВАЊЕ ВЕЗЕ ИЗМЕЂУ БРУТО ДОМАЋЕГ ПРОИЗВОДА ПО ГЛАВИ СТАНОВНИКА И ИЗДАЈАЊА ЗА ЗДРАВСТВО
2. АНАЛИЗА СТРУКТУРЕ УКУПНИХ ТРОШКОВА ЗА ЗДРАВСТВЕНУ ЗАШТИТУ
3. АНАЛИЗА КВАЛИТЕТА ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ У ЗЕМЉАМА РЕГИОНА
  - 3.1. Број лекара у односу на издатке за здравство
  - 3.2. Број медицинских сестара у односу на издатке за здравство
  - 3.3. Очекивано трајање живота у односу на број лекара и медицинских сестара
  - 3.4. Размера очекиваног трајања живота и кревета

ЗАКЉУЧАК
ЛИТЕРАТУРА

У првом делу докторске дисертације, под насловом „*Карактеристике система здравствене заштите*“ (стр. 8-43) кандидат је посебну пажњу посветио теоријско – методолошком приступу истраживања система здравствене заштите. Размотрио је мултидимензионалност здравствених система и указао на њихове основне карактеристике и суштину. Здравствени систем представља један од најсложенијих система у било којој држави. Државе имају обавезу да воде рачуна и брину о здравственом стању свог становништва. Систем здравствене заштите обухвата здравствену инфраструктуру која обезбеђује спектар програма и услуга и пружа здравствену заштиту појединцима, породицама и заједници. Здравствени систем мора да осигура физички, географски и економски доступну и приступачну, интегрисану и квалитетну здравствену заштиту. Такође, треба да обезбеди развој здравствених кадрова, одрживост финансирања, децентрализацију управљања и финансирања здравствене заштите и постављање грађанина у центар здравственог система. Сврха система здравствене заштите је очување и унапређење здравља људи обезбеђивањем здравствених услуга становништву како модерне, тако и традиционалне медицине на ефикасан начин, а које су у исто време доступне и прихватљиве људима. С обзиром на његов значај и утицај на здравствено стање становништва, као и због великог економског утицаја, свака држава спроводи низ мера у планирању и управљању здравственим системом како би обезбедила стабилно финансирање и рационалан и квалитетан систем пружања здравствене заштите, а све то у циљу да се у оквиру расположивих средстава становништву обезбеди основна здравствена заштита. У свим земљама је због старења становништва и увођења нових и скувих технологија присутно стално повећање трошкова пружања здравствене заштите. Савремени системи здравствене заштите разликују се међусобно највише у методама прикупљања средстава за здравствену заштиту, као и у начинима плаћања даваоца услуга у здравству. Проблеми система здравствене заштите ретко, или никада, не могу се решити за сва времена. Како се земље развијају, тако и њихови системи здравствене заштите морају да одговоре на нове изазове. Кандидат је посебну пажњу посветио одабиру индикатора система здравствене заштите који ће бити коришћени за даљу анализу.

У другом делу докторске дисертације који носи наслов „*Концепт финансирања система здравствене заштите у развијеним земљама*“ (стр. 44-131) дат је приказ основних практичних модела финансирања здравства у земљама предводницама класичних модела финансирања здравства, као што су Сједињене Америчке Државе, као и најразвијеније државе Европске уније. У овом делу рада, највеће значење је дато анализи појединих макроекономских показатеља у здравству (тенденција укупне здравствене потрошње у односу на БДП, просечне потрошње по осигуранику и сл.), анализи структуре здравственог осигурања и самој шеми организације и финансирања здравства. Претпоставља се да у сваком моделу финансирања здравства постоје одређена ограничења, која могу стварати проблеме (слаба организација, повећање трошкова и сл.). Стога је посебна пажња усмерена на анализу тешкоћа у финансирању здравственог система и указивање на потребе и могућности за њихово решавање путем

евентуалних реформских мера. У последњем делу коришћен је метод компарације да би се указало на предности и недостатке појединих извора финансирања.

Трећи део рада који носи наслов „*Финансирања система здравствене заштите у земљама Западног Балкана*“ (стр. 134-194) даје увид у структуру система здравствене заштите у земљама региона Западног Балкана и то појединачно: Албанији, Босни и Херцеговини, Македонији, Србији, Хрватској и Црној Гори. У оквиру индикатора ефикасности система финансирања здравствене заштите у земљама региона, анализирани су: бруто домаћи производ и бруто домаћи производ по глави становника, издвајање за здравство и издвајање за здравство по глави становника и структура укупних трошкова за здравствену заштиту. У оквиру индикатора квалитета здравствене заштите у земљама региона, анализирани су: очекивано трајање живота, стопа смртности, број лекара, број медицинских сестара, капацитет болница, плате здравствених радника и стопа смртности одојчади.

Четврти део рада носи наслов „*Анализа утицаја система финансирања на ефикасност и квалитет здравствене заштите у земљама Западног Балкана*“ (стр. 195-212) и представља статистичку анализу коришћењем вишеструке регресије чији резултат је компаративна анализа система здравствене заштите у земљама Западног Балкана и утврђивање везе између макроекономских показатеља и степена издвајања за здравствену заштиту. Анализирани су БДП, издвајања за здравство у земљама Западног Балкана и њихова међусобна корелација. Након издвајања релевантних података методом анализе, извршена је њихова компарација да би се дефинисала међусобна повезаност и кретање варијабли, односно вредности датих параметара. Утврђено је постојање јачине и смера корелације између издвајања за здравствену заштиту и износа бруто домаћег производа по глави становника, као и да системи финансирања здравствене заштите утичу на квалитет и учинак пружалаца здравствене заштите.

3. ОЦЕНА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

3.1 Значај и допринос докторске дисертације са становишта актуелног стања у научној области

Велики број аутора се бавио анализом система здравствене заштите и бројним питањима везаним за финансирање здравствене заштите. Mendola, Gragnolati, Bredenkamp, наводе да се велики део здравствених активности финансира допунским осигурањем, конкретно личним учешћем у трошковима, тако да ови аутори сматрају да се актуелне методе финансирања здравствене заштите на Западном Балкану сматрају неприкладним за регион. У већини случајева, због стопе сиромаштва у региону, која је већа у поређењу са другим земљама, може се рећи да лично учешће у трошковима као начин финансирања здравствене заштите ствара препреке друштву за приступ здравственим услугама. Због таквих начина плаћања, већина људи који живе на Западном Балкану не примају неопходне медицинске третмане, јер се стално суочавају са баријерама плаћања које ометају њихов потпуни приступ здравственим услугама.

Докторска дисертација кандидата допуњује литературу која се односи на област система финансирања здравствене заштите, што ће бити од користи будућим истраживањима која ће се односити на ову проблематику. У апликативном смислу, дисертација доприноси ближем упознавању са основним карактеристикама финансирања здравствених система и утицају износа БДП-а по глави становника на степен издвајања за здравство. Пошто се поређење конципира према издвајањима по глави становника, добија се јасна слика о стварним издвајањима за здравство у земљама Западног Балкана.

Значај докторске дисертације огледа се у приказивању образаца међусобног утицаја који важе за показатеље који се пореде, а са циљем што ефикаснијег планирања здравствене политике. Коришћењем добијених резултата одређен је тачан шаблон по коме се описују наведене зависности и предвиђа степен здравствене заштите у свим земљама Западног Балкана у наредним годинама. Он може да укаже на могуће проблеме и начине на који они могу бити решени.

3.2 Оцена да је урађена докторска дисертација резултат оригиналног научног резултата кандидата у одговарајућој научној области

Докторска дисертација под насловом „Системи финансирања здравствене заштите у земљама Западног Балкана“ резултат је самосталног и оригиналног научно-истраживачког рада кандидата. Комисија оцењује да су предмет и циљеви истраживања јасно формулисани, истраживачке хипотезе научно засноване и тестиране применом одговарајуће методологије, на основу које су тумачени добијени резултати и изведени одговарајући закључци. Кандидат је користио релевантну и обимну домаћу и

страну научну литературу у циљу анализе постављених истраживачких проблема и питања на основу чега изводи објективне и систематичне закључке. Кандидат користи јасан стил изражавања и прецизну стручну терминологију што указује на разумевање проучаване проблематике. Спроведено истраживање у докторској дисертацији резултат је самосталних напора кандидата, који је на исправан начин дефинисао узорак, користио релеватне изворе података, и применом одговарајуће методологије, извео јасне закључке истраживања.

На основу наведеног, Комисија констатује да докторска дисертација под насловом „Системи финансирања здравствене заштите у земљама Западног Балкана“ представља резултат оригиналног и самосталног научно-истраживачког рада кандидата у оквиру научне области Економске науке, ужа научна област Макроекономија.

3.3 Преглед остварених резултата рада кандидата у научној области

Кандидат **Владислава Стојић** се у досадашњем научно-истраживачком раду бавила проблематиком која је повезана са темом докторске дисертације. На основу публикованих радова кандидата Владиславе Стојић може се закључити да је њено истраживачко-стручно интересовање фокусирано везу и интеракцију економских и здравствених проблема. То доказују радови публиковани у врхунским међународним и домаћим часописима и на конференцијама из ове области. На основу наведеног списка радова (датих у тачки 1.2. Извештаја), Комисија посебно издваја следеће:

1. A. Cvetkovic, D. Cvetkovic, **V. Stojic**, N. Zdravkovic, Length of Hospital Stay and Bed Occupancy Rates in Former Yugoslav Republics 1989–2015, *Frontiers in Pharmacology*, 2016, DOI: 10.3389/fphar.2016.00417.
2. **V. Stojić**, J. Eraković, N. Eraković, Indicators of the effectiveness of the health care financing system in the Western Balkan countries-critical analyze, *Vojnosanitetski pregled*, 2020; 00(46-46), <https://doi.org/10.2298/VSP191107046S>.
3. **V. Stojic**, M. Dimitrijevic, Consumers' intentions to use of organically produced food in the Sumadija region, *Ekonomika poljoprivrede*, 2020; 67(1): 253-267.
4. A. Nikolic, B. Vekic, **V. Stojic**, The education of employees as a motivation factor in the management of clinical center of Serbia, *Serbian Journal of Experimental and Clinical Research*, in press, DOI:10.2478 /sjecr-2018-0027.

3.4 Оцена испуњености обима и квалитета у односу на пријављену тему

Комисија оцењује да докторска дисертација под насловом „Системи финансирања здравствене заштите у земљама Западног Балкана“ испуњава све дефинисане захтеве у погледу структуре, садржаја, обима, квалитета и добијених резултата у односу на пријављену и одобрену тему.

Кандидат је одговорио дефинисаном предмету и циљевима истраживања избором релевантне научне литературе и научне методологије карактеристичне за област друштвених наука и то кроз четири логички повезане целине. Дисертација је структурно и суштински усклађена са одобреном темом. Тестирањем, анализом и критичким вредновањем постављених истраживачких хипотеза, изведени су релевантни закључци истраживања.

Сходно наведеном, Комисија констатује да обим и квалитет докторске дисертације одговарају пријављеној и одобреној теми, предмету и циљевима истраживања.

3.5 Научни резултати докторске дисертације

Комисија констатује да истраживање у докторској дисертацији кандидата **Владиславе Стојић** под насловом „Системи финансирања здравствене заштите у земљама Западног Балкана“ пружа значајне и препознатљиве научне резултате различитих система финансирања здравствене заштите, што је допринело и проширивању теоријских и практичних сазнања у овој области.

Кључни научни резултати истраживања у докторској дисертацији су следећи:

- Продубљивање и проширивање сазнања која су везана за финансирање здравствене заштите у САД, ЕУ и земљама Западног Балкана;
- Извођење закључака о методама финансирања које су коришћене у финансирању здравствених активности и ставова власти у погледу учинка и квалитета здравствене заштите;
- Идентификација односа између средстава финансирања здравствене заштите, учинка система и квалитета услуга;
- Сагледавање утицаја метода финансирања здравствене заштите на квалитет и перформансе здравственог система у земљама Западног Балкана;
- Критичко сагледавање увођења политике обавезног здравственог осигурања, како би се смањио износ плаћања из џепа;
- Имплементација закона о обавезном приватном здравственом осигурању који би допринео учинку и квалитету пружаоца здравствених услуга промовисањем веће конкуренције међу пружаоцима здравствених услуга;

- Привлачење већег броја медицинских сестара и лекара, с обзиром да су те групе оне које углавном утичу на здравствени систем неке земље;
- Коришћењем статистичке анализе (регресионог модела), показано је да је број лекара био значајан на нивоу од 5 одсто, а број медицинских сестара је био значајан само на нивоу од 10 одсто у односу на варијаблу очекиваног живота, која се користи као променљива за мерење квалитета;
- Критичко сагледавање повећања издвајања финансијских средстава које Владе Западног Балкана треба да посвете сектору здравства како би позитивно утицале на варијабле учинка привлачењем људског капитала и организовањем тренинга за постојеће пружаоце;
- Идентификација броја здравствених радника који треба да буде у складу са бројем становника неке земље, да би здравствени сектор земље пословао по принципима ефикасности.

Издвојени научни резултати чине вредну основу за даља теоријска истраживања, али и емпиријску верификацију појединих аспеката финансирања система здравствене заштите, који су у докторској дисертацији анализирани на квалитативан начин.

3.6 Применљивост и корисност резултата у теорији и пракси

Комисија сматра да су научни резултати истраживања докторске дисертације под насловом „**Системи финансирања здравствене заштите у земљама Западног Балкана**“ кандидата **Владиславе Стојић** теоријски релевантни и научно применљиви, имајући у виду то да је анализирана проблематика још увек недовољно истражена.

У теоријском смислу, корисност докторске дисертације огледа се у проширивању теоријских знања из области финансирања здравствене заштите. Докторска дисертација кандидата систематично и свеобухватно анализира системе финансирања здравствене заштите у земљама Западног Балкана и утврђује разлике између система и концепата финансирања. Анализирање и посматрање система финансирања здравствене заштите у анализираним земљама, омогућава да се види колики утицај методе финансирања здравствене заштите имају на квалитет и перформансе здравственог система.

Применљивост и корисност резултата докторске дисертације у пракси произилази из резултата спроведеног истраживања. Добијени резултати могу сугерисати Владама земаља Западног Балкана да формулишу и спроведу политике које би приватно здравствено осигурање учиниле обавезним. Такође, резултати могу користити одређивању потребног броја здравствених радника да би здравствени сектор земље пословао по принципима ефикасности. Владе Западног Балкана треба да посвете више финансијских средстава сектору здравства како би позитивно утицале на варијабле

учинка привлачењем људског капитала и организовањем тренинга за постојеће пружаоце. При томе, очекује се да ће укупан квалитет здравственог сектора показати повећане нивое побољшања.

3.7 Начин презентирања резултата научној јавности

Спроведено истраживање у докторској дисертацији кандидата **Владиславе Стојић**, под насловом „**Системи финансирања здравствене заштите у земљама Западног Балкана**“ пружа основу за припрему научних и стручних радова и њихово публиковање у референтним научним часописима националног и међународног значаја и презентовање на научним скуповима у земљи и иностранству. Публиковањем актуелних и оригиналних научних радова научна и стручна јавност биће упозната са најважнијим закључцима и достигнућима спроведених истраживања. Публиковање монографије из области разматране проблематике у докторској дисертацији, уз додатну надоградњу и проширење теоријских и емпиријских истраживања, може представљати користан извор информација и знања различитих система финансирања здравствене заштите за научну и стручну јавност.

ЗАКЉУЧАК КОМИСИЈЕ

Комисија закључује да је докторска дисертација кандидата **Владиславе Стојић** под насловом „**Системи финансирања здравствене заштите у земљама Западног Балкана**“ оригинални и самостални научни рад који даје значајан допринос теорији и пракси система финансирања здравствене заштите. Комисија констатује и да је докторска дисертација, у погледу релевантних и у Извештају разматраних аспеката, у складу са пријављеном и одобреном темом од стране Наставно-научног већа Економског факултета Универзитета у Крагујевцу и Стручног већа за друштвено-хуманистичке науке Универзитета у Крагујевцу. Такође, Комисија оцењује да су теоријска и емпиријска истраживања у докторској дисертацији оправдана и научно утемељена.

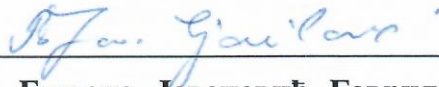
На основу претходно наведеног, Комисија је једногласна у оцени да докторска дисертација кандидата **Владиславе Стојић**, под насловом „**Системи финансирања здравствене заштите у земљама Западног Балкана**“, испуњава све суштинске и формалне услове за јавну одбрану.

ПРЕДЛОГ КОМИСИЈЕ

На основу претходно изнетих чињеница, запажања, анализе и оцене резултата докторске дисертације, Комисија предлаже Наставно-научном већу Економског факултета Универзитета у Крагујевцу да прихвати Извештај о оцени докторске дисертације кандидата **Владиславе Стојић**, под насловом „Системи финансирања здравствене заштите у земљама Западног Балкана“, и одобри њену јавну одбрану.

У Крагујевцу и Београду, јул 2020. године

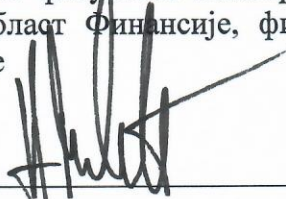
ЧЛАНОВИ КОМИСИЈЕ

Проф. др Биљана Јовановић Гавриловић, редовни професор Економског факултета Универзитета у Београду, ужа научна област Економска политика и развој

Проф. др Милена Јакшић, редовни професор Економског факултета Универзитета у Крагујевцу, ужа научна област Финансије, финансијске институције и осигурање

Проф. др Никола Макојевић, ванредни професор Економског факултета Универзитета у Крагујевцу, ужа научна област Општа економија и привредни развој

ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ
У КРАГУЈЕВЦУ

ПРИМЉЕНО: 23 JUL 2020	
Срг. јед.	Б р о ј
	155/XV-5/1